

TC i funcionaris monolingües – Joan Ridao

□ 15 de febrer de 2018 15 DE FEBRER DE 2018

□ EAPC

□ DEIXA UN COMENTARI

Ciudadans acaba de proposar una «clàusula antidiscriminació» perquè el coneixement de les llengües cooficials no «sigui una barrera d'entrada per a accedir a un lloc en la funció pública, sinó un mèrit el pes del qual ha de ser proporcional a les necessitats de cada territori i a les característiques de cadascun dels llocs de treball». L'objecte de la formació que lidera Albert Rivera és, per exemple, que el desconeixement del català, basc o gallec no sigui un obstacle per a ser metge en aquelles comunitats que tenen aquestes llengües com a cooficials.

A aquest efecte, proposen modificar la Llei de l'Estatut bàsic de l'empleat públic (LEBEP), concretament l'article 56, per addicionar una clàusula contra l'obligatorietat de conèixer les llengües oficials distintes del castellà en aquelles comunitats que en disposen. La proposta de Ciudadans tindria una redacció així: «Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de preveure la selecció d'empleats públics degudament capacitats per cobrir els llocs de treball a les comunitats autònomes que tinguin dues llengües oficials. Amb aquesta finalitat, el coneixement de la llengua cooficial només pot ser considerat com un mèrit que cal valorar, en el context de la realitat social del seu exercici efectiu, de manera proporcionada a la seva necessitat i adequació en vista del tipus i nivell de la funció o lloc per exercir».

Situats en aquest context, cal recordar que la relativament recent STC 165/2013 va declarar constitucional la Llei balear 9/2012, de modificació de la Llei 3/2007, de la funció pública, així com de diverses disposicions en matèria de normalització lingüística i de règim jurídic de l'Administració autonòmica, impulsada pel govern balear de José Ramon Bauzá (PP), que tenia com a objecte suprimir l'exigència general d'un determinat nivell de coneixement de català com a requisit per a accedir a un lloc de treball a l'Administració pública balear. En essència, el Tribunal Constitucional (TC) no va apreciar cap motiu d'inconstitucionalitat degut al fet que la modificació legislativa esmentada havia tingut lloc en un context «d'àmplia implantació del coneixement del català en la funció pública de l'àmbit territorial i en la societat [balear]», i «per la inexistència de tracte preferent del castellà sobre el català», tot apel·lant, de forma expressa, a l'«objectiu d'equiparar plenament les dues llengües [català i castellà]».

No cal dir que això va fracturar la tradicional doctrina del TC sobre els drets dels catalanoparlants davant l'Administració, i el dogma que aquesta última, d'acord amb el caràcter de llengua pròpia, opera ja en català, d'on es podia inferir inexorablement el deure dels empleats públics d'atendre els ciutadans en la llengua escollida i la necessària capacitació lingüística dels funcionaris públics. En aquest sentit, cal recordar que, d'acord amb la jurisprudència constitucional, el caràcter de llengua

oficial de les llengües distintes del castellà havia estat, durant anys, un factor determinant no només perquè fos acceptada la seva validesa i eficàcia com a mitjà normal de comunicació en els poders públics (i entre ells), i en la seva relació amb els subjectes privats, sinó també perquè fos reconeguda la raonabilitat i la imprescindibilitat de valorar el seu coneixement com a requisit general de capacitat per a accedir a un lloc de treball a l'Administració pública, seguint criteris d'eficàcia i d'extensió territorial del seu ús, per tal d'assegurar que els funcionaris puguin exercir adequadament la seva funció.

Però com arriba el TC a modificar la seva pròpia doctrina? Es tracta d'un procés evolutiu. Diversos pronunciaments del TC en matèria lingüística ja havien comportat un gir copernicà en la qüestió, especialment els referents a la capacitat lingüística dels funcionaris públics (STC 46/1991) i a l'ús normal del català en els procediments administratius (STC 82/1986). No obstant això, la STC 165/2013, relativa a la modificació de la legislació balear en matèria de funció pública i de normalització lingüística, constituí un total esquinçament en la doctrina habitual del TC sobre la qüestió, a remolc de la STC 31/2010, sobre l'Estatut de Catalunya de 2006, en la direcció de deixar sense protecció els drets lingüístics dels catalanoparlants derivats de l'article 3.2 de la Constitució.

Així doncs, aquesta darrera sentència no només suposà una clara infravaloració de la llengua catalana, sinó també de l'eficàcia normativa dels estatuts d'autonomia, com va succeir amb la sentència sobre l'Estatut. No en va, per arribar a aquesta greu conclusió, en la STC 165/2013, l'alt tribunal assumeix de forma acrítica i no argumentada l'exposició de motius de la llei balear qüestionada, en què s'al·ludia a una «àmplia» i no contrastada implantació del català en la societat i en l'Administració pública balear, deixant de banda totes les circumstàncies sociolingüístiques que havien avalat el procés de normalització lingüística en aquell territori amb l'objecte de corregir el desequilibri històric del català. I és més: de la mateixa manera que en la STC 31/2010, la sentència també deixa entreveure una preocupació infundada per la necessitat de protegir el castellà a les comunitats amb llengua pròpia i oficial distinta d'aquest. No ens posem la bena abans de la ferida, caldrà que les Corts aprovin la iniciativa esmentada de Ciutadans. Però l'evolució del TC no fa presagiar res de bo si aquesta qüestió arribés a les seves mans.

Joan Ridao

Professor de dret constitucional (UB)

□ [FUNCIÓ PÚBLICA, JOAN RIDAO, UB, UNIVERSITAT DE BARCELONA](#)

[Bloc a WordPress.com.](#)

